

Gair ar Gân, emynau i blant gan Gerald Morgan

Newydd ei gyhoeddi y mae'r llyfryn hwn o emynau gan yr awdur, Gerald Morgan o Dregaron. Mae eisoes wedi cyhoeddi sawl llyfryn arall dros y blynyddoedd diwethaf hyn, ond dyma'r tro cyntaf, os cofiaf yn iawn, iddo gyflwyno inni lyfryn o emynau plant yn benodol.

Mae gennym ni yng Nghymru, wrth gwrs, draddodiad hir a chyfoethog o ran emynyddiaeth, ac mae hynny'n cynnwys emynau i blant. Nid mor aml â hynny, ychwaith, y cafwyd yr emynwyr yn cyfansoddi tonau i'w hemynau. Ond dyna a ddigwydd yn hanes yr awdur hwn – ac yn wir fe geir yr un patrwm yn ei holl lyfrynau. O glywed yr emynau'n cael eu canu gan blant ysgolion cylch Tregaron, sef Ysgol Henry Richard, Ysgol Pontrhydfendigaid ac Ysgol Rhos Helyg, mae yma gynhesrwydd swynol ac agosatrwydd gafaengar yn y cyfan. Mae yma gyfansoddiadau a fyddai'n briodol i blant ym mhob rhan o Gymru, p'un ai mewn capel neu eglwys, ac, wrth reswm, mewn ysgolion. Byddai'r rhain, er enghraifft, yn eu benthyg eu hunain i'r dim i'r addoli ar y cyd a ddigwydd yn rheolaidd mewn ysgolion.

Mae emynau yma sydd wedi bod yn fuddugol mewn eisteddfodau, a gellir gweld pam. Ceir mynegiant uniongyrchol, teimladwy, ym mhob un o'r 12 emyn a gynhwysir yn y llyfryn. Mae'r mynegiant yn syml, yn hollol ddealladwy i blant, a'r arddull yn arddull lafar, bob dydd. Peth

arall sy'n amlwg amdanyn nhw yw eu bod yn driw i'r Beibl, yn gwbl Grist-ganolog, ac yn efengylaidd eu natur. Fwy nag unwaith defnyddir dyfeisiau megis gosod y plentyn yn gymeriad yn yr emyn, yn gweld y croeshoelio mewn un enghraifft neu borthi'r pum mil mewn enghraifft arall, yn union fel petai'r plentyn yno yng nghwmni'r teulu. Mewn enghreifftiau eraill, eir at hanes plant y Beibl, megis Dafydd yn ei frwydr yn erbyn Goliath a Samuel yn y deml, fel y gall y plant sy'n darllen neu'n canu'r geiriau uniaethu â nhw. Defnyddir y dyfeisiau hyn yn effeithiol iawn. Nid oes byth gyfaddawdu yma â gwirioneddau'r Beibl, ac yn arbennig felly'r iachawdwriaeth sydd i'w chael yng Nghrist yn unig.

Wedi dweud hyn i gyd, mae ambell lithriad yn y llyfryn. Mae'r rhain weithiau'n lithriadau gramadegol, pethau fel "I ddod at ef ei hun" (yn lle "I ddod ato ef ei hun") ac "Ond am llef Anwylyd Duw" (yn lle "Ond am lef Anwylyd Duw"). Ambell waith mae llinell neu odl yma ac acw'n rhyddieithiol yn hytrach nag yn delynegol. Rhaid pwysleisio, serch hynny, mai mân frychau yw'r rhain, ac nid ydynt yn rhwystr rhag rhoi mynegiant clir i'r gwirioneddau mawr.

Mae'r gerddoriaeth wedyn yn adleisio – ac yn wir yn hyrwyddo – arddull yr emynau. Canlyniad hyn i gyd yw fod y tonau'n tueddu i ddilyn patrymau tebyg, ond maen nhw, bob un ohonyn nhw, yn syml, yn ddiroddres,

ac o'u clywed ar y recordiau a gefais i, daw'n amlwg fod y plant wrth eu bodd yn eu canu. Gallaf gymeradwyo'r llyfryn hwn yn galonnog i chi.

Gareth Jones
Llambed

Gellir prynu'r llyfryn am £7.50, gan gynnwys cludiant, oddi wrth Gerald Morgan, Hafod Wen, Pwllswyddog, Tregaron, Ceredigion, SY25 6JG, neu drwy ebost: cyfrolau@yahoo.com. Bydd £5 o bob gwerthiant yn mynd i Gronfa Nyrsys Macmillan.

Rhedeg yr Yrfa – lansio cyfrol ddiweddaraf D. Ben Rees

Elin Boyd, y Parch. Robert Parry, Dr John Williams, Norman Closs Parry, y Parch Ddr D. Ben Rees a'r Parch. Aled Davies

Cafwyd noson arbennig iawn yn Eglwys Bethel, Lerpwl, ar 10 Gorffennaf i lansio llyfr diweddaraf y Parch. Ddr Athro D. Ben Rees, sef *Rhedeg yr Yrfa*. Er ei fod wedi ymddeol, mae Ben yn parhau i fod yn awdur toreithiog, gan lunio erthyglau, pamffledi a llyfrau. Mae ei gyfrol ddiweddaraf yn cynnwys ei sylwadau ar ei weinidogaeth dros y 60 mlynedd diwethaf hyn, yn ogystal â chasgliad o rai o'i bregethau, myfyrdodau ac anerchiadau.

Y Parch. Robert Parri oedd llywydd y noson a'r Parch. Aled Davies (Cyhoeddiadau'r Gair) oedd yr arweinydd. Roedd ffrind mynwsol i Ben a'i wraig, Meinwen, sef Norman Closs Parry, wedi llunio cerdd ardderchog am

yr achlysur. Swynwyd y gynulleidfa gan gyfraniadau cerddorol grŵp o Eglwys Bethel a'r Parch. David Williams, caplan Ysbyty Alder Hey.

Cafwyd anerchiadau cryno gan Elin Boyd a'r Dr John Williams ar ran eglwysi'r cylch, a chyfeiriodd y ddau ohonynt at ddawn bregethu'r awdur a'i waith canmoladwy fel gweinidog.

Cyflwynodd Aled Davies y copi gyntaf o'r gyfrol newydd i'r awdur. Diolchodd Ben i bawb am eu cyfraniadau ac am y geiriau caredig a fynegwyd.

Ar ddiwedd y noson, mynegwyd ein dymuniadau gorau i Ben a Meinwen ar

Aled Davies, Cyhoeddiadau'r Gair, yn cyflwyno copi o'r gyfrol i'r awdur, D. Ben Rees

ddathlu eu priodas ddiemwnt ar ddiwrnod olaf mis Gorffennaf.

Roedd lluniaeth ysgafn ar gael yn dilyn y cyfarfod, a manteisiodd llawer ar y cyfle i brynu'r gyfrol sydd ar gael mewn clawr caled neu feddal; pris: £14.99 (clawr meddal).